

SOUTERRAIN Prosinec 2018

Vesele zpívejme ...

... těš se, dcerko sionská, aj čas vzácny prišiel; jazyk lidský nemůže vpravdě líčit dosti, jak vítati má tebe ... Trochu nesouvislé čtení, pravda, ale zpěvák písní z Evangelického zpěvníku to celé rozluští snadno.

Každá z těch větiček otevírá jednu z adventních písní; když si je čtete, ani si je nemusíte broukat, hned vám určitě naskočí souvislosti, nálada, vzpomínky, možná husí kůže. Ty písně jsou nádherné, stejně jako doba, ke které patří. Noc ke konci se kloní... a církev se raduje, protože má z čeho.

Do písně „Vesele zpívejme“ bratr Lukáš Pražský vložil strhující (dogmatický, jak bylo v jeho 16. stol. dobrým zvykem) výklad adventní doby, času, v kterém církev vyhlíží Krista, Syna Božího.

Rozepisuje se, že jeho příchod známe ve čtyřech podobách, přesně jak to zachycuje bible. Za prvé přišel v těle, za druhé v člověka věrného, za třetí při smrti a naposledy při soudu. Píseň dává zaznít informaci, že vírou člověk dostává hodně milosti, a ta že pomáhá k dobrému životu i k dobrému umírání. Máme být připraveni, hodně se modlit a společně žít v lásce. Přeji nám všem takový prosinec.

Modlitba: Rač, Pane, popřáti v tvé pravdě zůstat, abychom v ní bděli, potom tě viděli, Pána laskavého, v den příchodu tvého. (Vesele zpívejme, EZ 269, 12. sloka).

Pavel Ruml

Obsah čísla:

1-Vesele zpívejme ... | 2-Výtah z jednání staršovstva | 3-Výsledky voleb do staršovstva
4-Česká farářka na skotských Orknejích | 7-Setkání učitelů nedělních škol
8-Ještě k 11. 11. 1918 | 11-Dejvické křeslo pro hosta – básník Petr Kukul
12-Nepál a 100 let České republiky | 13-Ohlédnutí za Maratonem psaní dopisů 2017
20-Daniel Henych, 6. díl | 23-Oznámení | 24-Kalendář na prosinec 2018

Výtah z jednání staršovstva – čtvrtek 8. 11. 2018 v 19:00

- **Duchovenská práce a shromáždění ve sboru** (viz Souterrain a sborový web)
 - 25. 11. 15:00 hod. instalace M. Trgalové za účasti br. seniora , slib staršovstva
 - 9. 12. prodej výrobků z dílny Diakonie ze Stodůlek, v 17:00 hod koncert Syringy u nás
- **Volba kurátora, předsedy staršovstva a náměstka kurátora**
 - Kurátor: J. Mašek, náměstek kurátora: D. Heller, předseda staršovstva: P. Ruml
- **Finanční záležitosti - T. Černohorský**
 - Sběrka na JTD – 8 460,- Kč, pro Fond charitativní a humanitární pomoci 4 980,- Kč.
 - Výtěžek podzimního bazaru – 4 800,- Kč
- **Křesťanská služba**
 - s. farářka se bude účastnit setkání KS, nutnost nových členů
- **Hospodářské záležitosti**
 - od ledna zkrácený úvazek sborové sestry na 0,25
 - den “otevřené kanceláře” v neděli 9. 12.
- **Změny CZ**
 - obě změny schváleny, bude oznámeno předsednictvu konventu
- **Z došlé a odeslané pošty**
 - celopražské bohoslužby ke 100. výročí ČCE u Klimenta v pondělí 26. 11. v 18:00 hod.
 - podán grant na Křeslo pro hosta na roky 2019-22 na MČ Praha 6
 - sbírka při instalaci s. f. Trgalové bude určena pro horácký seniorát a na auto pro sen. faráře
 - instalace D. Páleníka Nusle 18. 11.; A. Hanychové H. Počernice 2. 12.
 - projekt “Truhlářská” – soubor pohlednic s tolerančními modlitebnami ve středočeském kraji – 100 ks k potřebě našeho sboru

• Další úkoly, různé

- do konce roku je u nás benefiční prodejní výstava Petry Fischerové z Kobyliš
 - k uspořádání bohoslužeb: pracuje se na plánu “Ticho”; diskuse o “přednesovém” školení pro předčitatele; květiny na stole Páně – s. Sleziaková; pořad bohoslužeb jednotný pro všechny varhaníky;
 - Naši pěvci – 2x při bohoslužbách, 2. 12. Adventní koncert pro ČT, Vánoční koncert, 12. 4. 2019 velikonoční nešpory
 - vaření polévky pro bezdomovce 22. 11.; vaření polévky pro kuchaře 15. 11. v Kobyliších;
 - pohoštění při instalaci M. Trgalové - vedoucí kuchyně I. Hellerová, M. Volný a D. Molnár budou nápomocni
 - vánoční divadlo – schází se přihlášky, zatím 10 dětí, proběhnou cca 3 zkoušky, písně jsou již připraveny, stejně jako kulisy
 - br. Molnár – 16. 12. maratón psaní dopisů pro Amnesty Int., podklady budou připraveny v předstihu na nástěnce a v Souterrainu
- ## • Aktivity br. faráře a sestry farářky
- kurz supervize Běleč 4.- 6. 11.

Výsledky voleb do staršovstva 4. listopadu

V neděli 4. 11. proběhly volby poloviny presbyterů a všech náhradníků staršovstva, celkem 12 lidí, které jsme volili z celkem 14 kandidátů. Volebního shromáždění se zúčastnilo rekordních 97 „hlasovných údů“, v minulých letech nás bývalo kolem 85.

Zvolenými presbytery jsou, v pořadí podle počtu získaných hlasů: Jana Cihlová (85 hlasů), Tomáš Černoهورský (85), Jan Mašek (85), Marta Petříčková (83), Judith Stoklasová (83), Kryštof Sýkora (79), Daniel Molnár (77) a Pavel Geier (73). Náhradníky, kteří se v našem sboru rovněž podílejí na práci staršovstva, se stali: Daniela Caldová (64), Tomáš Najbrt (64), Wanda Dobrovská (56) a Naděžda Sleziaková (51). Všichni získali nadpoloviční většinu z celkového počtu odevzdaných hlasů (97) a byli tedy zvoleni již v prvním kole voleb, bez nutnosti přistoupit ke druhému kolu. Zbývající dvě kandidátky, Eva Javornická a Marcela Řežábková, již zvoleny nebyly. I tak jim patří nemenší dík za ochotu ve větší míře nést zodpovědnost za život sboru, stejně jako všem zvoleným. Zvoleni nebyli ani dodatečně připsaní (po 1 hlasu) Martina Jilková a Jan Petříček.

Na své schůzi, která následovala 8. 11., staršovstvo zvolilo své staronové

funkcionáře: kurátora Jana Maška, místokurátora Daniele Hellera a za předsedu staršovstva Pavla Rumla.

Jan Mašek

Česká farářka na skotských Orknejských

Nedávno jsem narazil na internetu na starší článek z Českého bratra o práci naší nové milé sestry farářky Magdaleny Trgalové v dalekém Skotsku. Jistě si vzpomínáte, o své misi se zmiňovala při svém představení sboru. Kromě toho, že je vždy dobré dozvědět se něco o tom, jak to chodí u našich bratří a sester „za humny“, přišlo mi obzvlášť přínosné v tomto období, kdy se Magdalena seznamuje s naším sborem a náš sbor s ní, s Vámi všemi tento článek sdílet a i věrným čtenářům Českého bratra mezi Vámi jej připomenout. S dovolením sestry farářky a sestry Daniely Ženaté je zde článek představen v jeho původní podobě z Českého bratra.

Daniel Molnár

Nechat se dobýt. Česká farářka na skotských Orknejských

Publikováno 30.3.2015 | Autor: Gabriela Malinová

(ČB 2/2015) Spíš než svět „dobývat“ mě vždycky lákalo nechat si svůj vlastní svět při dobrodružném hledání Pravdy trochu nabourat – pravdy o sobě, druhých, o vlastní minulosti i možnostech, které přináší život sám. Často to znamená nabourat svět i jiným. Spolu pak dáváme vznikat čemusi, co na začátku nikdo nemohl odhadnout. Spíše než zkoušet dobýt svět se pokouším nechat se dobýt sama, vydávat to nejlepší a jediné tak si snad něco vydobýt. Nechci nic odbýt a toužím být hodně s druhými, s těmi jinými a přece tak stejnými lidmi. Životní plány se pak mění za pochodu. I má původní smlouva zůstat s rodinou na Orknejských ve Skotsku jako farářka Skotské církve jeden rok se prodloužila z iniciativy sboru nakonec na dvojnásobek. I když nové poznání přichází každý den, stejně člověk za dva roky nenasbírá víc než jen první dojmy. O dosavadní postřehy z našeho dvoutisícového městečka Stromness se však ráda podělím.

Energie komunity Krize sebevědomí lidí, kteří prožili celý život na rodné hroudě, se zde neukazuje. Jako by si Orknejané ověřili, že vložená energie se jim vrací a dává životu šťávu. Rodiny mají často i více než tři děti. Mnohé ženy si musí navíc poradit samy, protože jejich muži bývají i několik týdnů na moři. Nikoho jsem však neslyšela si stěžovat. To se tu nenosí. Mnoho mladých se pak vystěhuje do jiné anglicky mluvící části světa. Senioři, kteří takto přišli o část rodiny, mají více času pro působení v komunitě. Je tu nejméně 30 různých sportovních a zájmových klubů

a skupin. Kromě obvyklých koníčků, jako je třeba golf a plachtění, tu má velkou podporu například divadelní spolek, který každoročně připraví i „Review“ – vtipnou koláž událostí v městečku za poslední rok. Čtyři stromnesské hudební festivaly přitáhnou i turisty, a tudíž jsou vítaným oživením obchodu stejně jako letní „Shopping week“ – týden věnovaný zábavě pro děti i dospělé s

průvodem alegorických vozů a hudebními večírky. Funguje tu i „Diskusní společnost“, která stanoví téma, osloví v komunitě dva lidi, kteří mají hájit pozici pro a proti v desetiminutové úvodní řeči. Ostatní pak mohou vystoupit pouze jednou s minutovým příspěvkem. Debata končí závěrečným hlasováním o přesvědčivosti řečníků. Jejím cílem je především zlepšit argumentační schopnosti. V sousedním Kirkwallu se na Boží hod a na Nový rok hraje jakési středověké rugby, tzv. „ba“.

Všichni muži, kteří mají ten den zájem hrát, se sejdou v 13.00 na náměstí a utvoří dvě často nesouměrná mužstva. Po slavnostním vhození koženého míče se pak o něj bez jakýchkoli pravidel v průměru čtyři až šest hodin přetlačují. Dolňáci se snaží míč hodit v přístavu do moře, Horňáci na kostelní zeď na druhé straně města. Je to neskuptečně živelný zážitek, podobný pouliční rvačce. Z chlapů,

vyvolávajících dojem někdejších vikingských dobyvatel, se v té zimě kouří, známí jim fandí, přes výlohy i vchody v celém městě jsou přitlučeny dřevěné fošny. Zápas má i chlapeckou variantu do 16 let (odvážní rodiče občas vpouštějí do tlačence i šestileté hošíky). Novopečení otcové dokonce při převozu dítěte z místní porodnice mají vlastní trasy, jejichž projetím se z dítěte navzdý stane buď Horňák nebo Dolňák.

Vyrovnat se s neštěstím Lidé mi tu připadají spíše introvertní, ale v průměru i sebevědomější a méně stresovaní, než jak to znám od nás. Svě zřejmě dělá menší městečko a zkušenosti s drsnou přírodou. Občasné záplavy domků těsně na pobřeží, ničivé vichřice, nehody na moři, častá úmrtí na rakovinu, mnoho sebevražd, utopení stáda ovcí a jiná menší či větší neštěstí většinou neuniknou ničí pozornosti. Lidé vědí, že i to je součást života, ale že život „nablízko“ jim nabízí i možnost vzájemné podpory a porozumění. I ti, kteří do sboru nechodí, chtějí většinou pohřby v kostele s uložením rakve do hrobu na hřbitově. Chloubou místních je být dobrovolníkem na záchranářské lodi nebo u hasičů. Schopnost oběti pro druhé se vysoce cení i předpokládá. Jedna z prvních věcí, co se lidem vybavila ve spojitosti s Českou republikou, byl pomníček českých pilotů sloužících v britském letectvu za druhé světové války. Stojí na vrcholku kopce na protějším ostrově Hoy, kde piloti za mlhy havarovali. Hrdost na své padlé za světových válek projevuje řada lidí dodnes svou účastí na bohoslužbách v Den veteránů.

Výchova dětí Do základní školy se školkou chodí asi sto dětí. Ředitel pořádá pravidelná společná týdenní setkání. Už tady se zakládá komunita a spolupráce. Nacvičí se celoškolní vánoční hra, děti vyslechnou můj výklad jako školní kaplanky nebo se chodí do muzea na výstavy o slavných rodácích – dobyvatelích, básnících, mořeplavcích. V rámci výuky se všechny děti také naučí jezdit na kole a plavat. V městečku se nepřehlédne ničí talent. Zvláště hudbu tu považují za univerzální jazyk, kterým se domluvíte všude na světě. Ovdovělá členka sboru Jean zdarma učí na housle všechny děti, které chtějí. Začátečníci hrají spolu s pokročilými, a tak se navzájem motivují. Vystupují pak, kde je potřeba: při svátečních bohoslužbách, fairtradeovém dni, v domově důchodců, na slavnostech. Jean své žáky vede zároveň k dobrým způsobům. Základy, například že vidlička se nedrží jako lžice, ale zásadně hroty dolů, tu však znají úplně všichni. Nikdo tak nemusí být nervózní, že by se v lepší společnosti

znemožnil. Na školním dvoře mají děti haraburdí, se kterým se dá hrát nekonečno fantazijních her. Za pozdní příchod se žádné poznámky nedávají, přesto je jednou z ctností Orknejanů dochvilnost (pravda, začíná se až v 9.30)! Už od pěti let má každé dítě jednou za 14 dní tzv. „show and tell“. Ukáže, co přineslo z domova, a něco o tom poví ostatním. Děti se tak učí, že dokázat vysvětlit a zaujmout druhé svým výkladem a umět klást dobré otázky je cenná součást života, který je čeká. Učitelky jsou specializovány na svůj ročník. Děti mají tudíž každý rok novou „třídní“, což je prevencí „onálepkování“ dítěte, které by se s ním pak mohlo vléct celou základní školu. Problémy se řeší domluvou a pozitivní motivací, nikdy křikem. Personál školy je stále vstřícně naladěný. Nechápu, jak to může fungovat, ale funguje. V některých věcech mi připadají děti vyspělejší, například základy kosmologie se učí v šesti letech. V něčem jsou naopak pozadu, například krasopisem se tu nikdo nezabývá. Umolovaná písanka mého nejstaršího dítěte, nově i s dírou uprostřed stránky, obsahuje mnoho nadšených komentářů učitelky, žádnou poznámku.

Výjimečnost Orkneji Za poslední rok jsem zaznamenala několik zajímavých prvenství. V referendu o nezávislosti Skotska výsledek hlasování na Orkneji ukázal vůbec největší převahu unionistů nad zastánci rozdělení (67,2 : 32,8 %). Svědčí to o velké konzervativnosti a zřejmě i spokojenosti místních obyvatel. Možná v tom hraje roli, že o Skotech mluví často ve třetí osobě, sami se považují prostě za Orknejaný. V průzkumech kvality života v rámci Velké Británie vyšly Orkneje z celého Skotska na první příčce. Úroveň vzdělání, zdravotní péče i jakost prodaného zboží je tu vysoká také proto, že na sebe všichni „vidí“ a jsou motivováni vzájemnými vztahy. Učitelé učí děti svých sousedů, přátel a příbuzných. Ošetřovatelky a lékaři v nemocnici znají své pacienty nebo jejich rodiny. Jsme s manželem vděční, že nás ČCE vyslala a Skotská církev pro nás našla právě tento uprázdněný sbor. Bohu díky!

Magdaléna Trgalová

Setkání učitelů nedělních škol

V sobotu 3. 11. se konalo ve sboru v Brně I setkání učitelů NŠ. Po úvodní pobožnosti, kterou měla místní farářka Jana Hofmanová, byla přednáška Mireiy Ryškové, katolické teoložky o Skutcích apoštolských. M. Ryšková vyzdvihla 3 body, o kterých se jedná v této knize: šíření evangelia, Duch svatý a svědectví – Ježíš pověřuje své učedníky, aby byli svědky. Na konci přednášky M. Ryšková řekla, že křesťanství je veřejné, nemusí se skrývat, je pro každého. Důležité je poselství – evangelium a my jsme služebníky (nástroji) tohoto poselství.

Po přednášce jsme se sešli v diskuzních skupinách, kde jsme probírali, jak probíhá NŠ v jednotlivých sborech. Často jsou děti na začátku bohoslužeb v kostele a když je vysluhována VP, vrací se do kostela. V některých sborech mají jen jednu skupinku dětí (od 3 do 13 let) a to je pak velmi obtížná práce.

Po obědě následovaly dílny: práce s věkovou skupinou 12-14 let (Pavel Kaplan), ochutnávka bibliodramatu (Mireia Ryšková), zpracování vybrané hodiny

z katechetické příručky na rok 2018/19 (Lenka Ridzoňová), začátečníci v NŠ (Eva Šormová) a jak nevyhořet aneb duševní hygiena (Jitka Crhová).

Já jsem se zúčastnila zpracování vybrané hodiny z katechetické příručky. Vždy je dobré přečíst si text z Bible, i když třeba příběh známe a zamyslet se nad tím, co mi to říká, jak mě to oslovuje. Příběhy bychom měli vykládat ze širších souvislostí. Na každý příběh bychom se měli dívat ze 4 úhlů pohledu: biblický text, dobová souvislost, moje zkušenost a současný svět.

Na závěr jsme zazpívali 2 písně z připravovaného nového zpěvníku a po společném zakončení (modlitba a požehnání) jsme se rozešli.

Já jsem si ještě prošla centrum a památky města.

Setkání učitelů NŠ mělo dobrý přínos. Jednak jsme se zamýšleli nad biblickým textem, jednak jsme se obohatili o zkušenosti druhých učitelů a setkali jsme se s jinými bratry a sestrami, kteří se také věnují dětem.

Ivana Hellerová

Ještě k 11. 11. 1918

Na počátku tohoto tisíciletí jsme s manželkou vyrazili do Francie, abychom si tam připomněli jednu z posledních hrůz toho minulého a abychom vzdali úctu jejím obětem - v naději, že nic takového již nebude následovat... Věnovali jsme tomu svou dovolenou a když jsme známým odpovídali, kam toho léta vyrážíme a my jim to sdělili, zpravidla si poklepávali na čelo: Nedokázali pochopit, že někdo hodlá během své dovolené navštěvovat vojenské hřbitovy, aby uctil památku tam pochovaných vojáků. Cestovali jsme po francouzských vojenských hřbitovech, na kterých se nacházejí i hroby československých dobrovolníků a legionářů, především z 1. světové války. Francie je velická země a tak nebylo snadné efektivně rozvrhnout cestu. Avšak československé jednotky operovaly především na severu země v povodí řek Marna, Somma, ale i v Ardenách či na severozápadní výspě Francie kolem Dunkerque - zde jsme nesměli opomenout i belgické město Ypres /vojenský bojový plyn yperit/. Avšak na čsl. bojovníky z jihu Alsaska nám nezbylo než vzpomínat. A nelze ani psát o všech hřbitovech, které jsme navštívili. Přirozeně nejvíc nás oslovil československý vojenský hřbitov La Targette u města Neuville-Saint - Vaast v kraji Pas-de-Calais. Hřbitov vybudovalo v letech 1959 - 1968 Sdružení československých dobrovolníků ve Francii ze sbírek krajanů z celého světa. Pořadatelé tam soustředili část ostatků padlých čsl. dobrovolníků a legionářů obou světových válek. Působivý je památník v čele hřbitova, kde je mj. zavěšena pamětní deska vojákům Roty Nazdar, složené z našich krajanů ve Francii, prvních dobrovolníků, kteří již v roce 1914 bojovali za mír. Tento první čsl. vojenský útvar však byl nepřitelem po

několika tvrdých bitvách rozprašen. Do středu hřbitova architekt umístil repliku kříže od Cresy (Kresčaku), u kterého padl Jan Lucemburský. Hřbitov je zbudován s úctou ke každému z vojáků. Většinu padlých se nad jejich rovem tyčí kamenný kříž s jejich jménem a hodností, jen nad ostatky vojáků židovského původu stojí stejně označený pomníček, ozdobený Davidovou hvězdou. Na hřbitově jsme pobyli dobrou hodinku a po celou dobu jsme tam byli sami. Nicméně nás potěšilo, když jsme na židovských pomníčcích našli naskládané kamínky, které Židé pokládají na náhrobky svých zesnulých. Svědčilo to, že hřbitov je přeci jenom navštěvován. Nachází se mezi poli a nad hroby se tyčí dnes již vzrostlé lípy, které tam pochovaným mládencům voněly jako doma, a klid a mír místa dnes jen umocňují. Ve Francii se však nachází na 28 hřbitovů, kde jsou pochováni českoslovenští vojáci a dalších 6 se nachází v Belgii. S mimořádnou hrdostí jsme postáli i na mezinárodním hřbitově u města Vouziers-Chestres v kraji Ardennes, na úpatí ardenského pohoří, kde je pochováno 320 československých bojovníků, z toho 162 jich je uloženo ve společném československém hrobě, označeném čestnou pamětní deskou s francouzským i českým přípisem a pomníkem. Nedaleko místa se nachází československá púda, na níž stojí socha Neznámého vojáka s nápisem Pravda vítězí, pořízená již v roce 1928. Tato pieta byla poskytnuta památce vojáků jednotky tehdejšího kapitána O. Husáka - pozdějšího generála a ministra čsl. armády - kteří ještě mezi 20. a 30. říjnem 1918, kdy naši lidé doma již slavili vznik ČSR, bojovali s nepřitelem o několik kilometrů výše o vesnici Terron, kterou jim němečtí vojáci šestkrát opětovně vyrvali, aby posedmé naši vojáci nepřitele vyhnali nastálo. V Terronu pod kostelem stojí

památník, na kterém je připomenut boj čsl. vojáků o obec. Místní obyvatelé s vámi rádi pohovoří a sdělí své vzpomínky, či co dnes již jen slyšeli od svých předků nebo ve škole. Obec udržuje družební styky s Bratislavou. Doslova v němé hrůze jsme zůstali stát u kostnice v Douaumontu nad Verdunem. V jejích prostorách jsou uloženy ostatky 130 000 padlých mládenců, zpravidla ve věku mezi 20 - 25 roky. - Až příliš mnoho toho člověka napadá, když stojí na vojenských hřbitovech a hledí na desetitisíce tam vztyčených křížů. I když hledí vstříc a otevřeně nově se utvářející evropské budoucnosti, právě v těchto místech doléhá na něho ultimativní náročnost požadavků, kladených některými panevropskými mazáky. V Douaumontu před kostnicí dnes navíc visí pamětní deska, připomínající slova prezidenta F. Mitteranda a kancléře H. Kohla: „...smířili jsme se, porozuměli jsme si, stali se přáteli... kteří jsme se na tomto místě sešli... jako první politici v dějinách obou národů 22. září 1984...“ Tedy bezmála půlstoletí po Mnichovu. A u mne ta slova dokázala zastřít všechny negativní úvahy vyvolané i tímto místem. Věřme, že tisícileté nepřátelství těchto dvou velmocí skutečně skončilo a jen si přejme, aby to u nich nevedlo k vyhledávání nového nepřítele... Tyto vojenské hřbitovy ve Francii byly budovány ve 20. letech dvacátého století. I verdunský památník existuje od té doby, a tak jsem si tam opakovaně kladl otázku, jak je možné, že právě Francouzi, kteří denně měli na očích hrůzy války, roznícené i pro kus jejich půdy, se o dvacetiletí později mohli nechat doslova opít rohlíkem a byli ochotni jiný kus půdy v Evropě vydat všanc. A musíme si připomínat, že již v té Velké válce, snad i proto tak nazývané, byla významně nasazena i vojska USA. Právě vstup amerických vojsk - na 2 miliony mužů - na francouzská bojiště 1. sv. války v dubnu 1917 přiměl německý generální štáb a samotného císaře, aby do Ruska, které v té době usilovalo o prosazení demokratické revoluce, vybavili a vyslali ruského vyhnance V. I. Lenina, aby marxisticko-bolševickým pučem tuto demokratizaci Ruska zhatil a vyhlášením míru s Německem posléze napomohl, aby to mohlo na západ přesunout své vojenské síly z Ruska. Mír byl uzavřen, ale Němci byli i přesto poraženi. Právě u Butte de Montfaucon přibližně 20 km západně od Verdunu nasazení Američané od poloviny září do 11. listopadu 1918 svedli vítězné boje s nepřítelem a tímto vítězstvím rozhodli o konci celé války! Jak málo víme o mimořádně významné americké účasti ve Velké válce! Při návštěvě tamního památníku americkým vojákům jsme viděli po ruinách tou válkou zničeného kostela z 8. století, a i celé vesnice, prolézat německé gymnazisty, kteří i tam sbírali materiál pro své školní projekty. To je slibné.

Marek Světlík

Dejvické křeslo pro hosta – básník Petr Kukul

Ve čtvrtek 25. října 2018 večer pozval farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 6 – Dejvicích do pořadu „Dejvické křeslo pro hosta“, tentokrát s podtitulem „Čtení mezi řádky“, básníka, pedagoga, tiskového mluvčího Filozofické fakulty UK, někdejšího správce legendárního twitterového účtu Ministerstva kultury (za který v roce 2016 získal Křišťálovou lupu v kategorii Obsahová inspirace), autora 18 knížek, několika set článků a několika desítek rozhlasových glos Petra Kukala.

Před zahájením pořadu Petr Kukul vyprázdnil svůj desetilitrový batoh, v němž přinesl prakticky všechno, co napsal. Tím získalo obecnstvo velmi plastickou představu o objemu jeho literární tvorby. Sympatické bylo, že žádnou z knížek neumístil s trojcifernou cenovkou do foyeru, nýbrž je rozložil na konferenční stolek před sebou a připravil k použití (k předčítání).

Pan Petr Kukul měl být v den konání našeho Hosta na rautu v Poděbradech, kde dostal cenu pro významné rodáky (s ním třeba i Marta Kubišová). Před rautem dal přednost nám. Tak jsme mu alespoň připravili malý dejvický rautík. Foto kaplan Míla Kloubek

Úderem sedmé hodiny večerní Petr Kukul zahájil pořad výmluvou, že neumí vyprávět, nýbrž že umí jen číst z knížek, které napsal.

I průměrný posluchač však během několika následujících vět poznal, že protagonista nemluvil pravdu a že i vypravěč je přinejmenším brilantní.

Během svého vystoupení porušoval zákon času, který posluchačům utíkal čtyř

až šestinásobně rychleji než na hodinkách, takže sotva se obecenstvo pohroužilo do překrásného, vtipného a zároveň hluboce lidského vyprávění o uměleckých i profesních zážitcích a o tom, že básníci jsou skoro stejně bohatí jako učitelé, naplnila se hodina vyměřená pořadatelem, ačkoli se všem v hledišti zdálo, že je to tak deset minut nebo maximálně čtvrt hodiny. A to mistr ještě sedm minut přetáhnul.

Publikum mělo pocit velmi příjemně strávené doby nádherného vyprávění a nádherné četby z překrásných textů. K takovému subjektivnímu pocitu nikdo nepožadoval exaktní důkaz, a přesto se hned potom začal sám dostavovat. Na hodinu oficiální totiž plánovaně navázal nespecifikovaný, avšak implicity krátký čas pro reakce obecenstva, kdy mělo padnout pár dotazů jako třeba zda mistr při skládání veršů zažil nějakou veselou příhodu. Tento čas se však spontánně natáhnul na další hodinu a půl, kdy si publikum v nijak neztenčeném počtu, dále s Petrem Kukalem přátelsky vyprávělo. Myslím, že časový poměr oficiální části a přídivku 67 : 90 je vědecky hodnotným důkazem, že Petr Kukaal opravdu umí.

Navenek se to sice nejevilo, ale celou akci z velké části iniciovaly a kontrolovaly ozbrojené síly. V organizaci byli zapleteni podplukovník v záloze Pavel Ruml, který poskytl hmotné zázemí, podplukovník Miloslav Kloubek, který ho, jako jeho nástupce na pozici kaplana Agentury personalistiky AČR, v podobných aktivitách tradičně podporuje, a podplukovník Zdeněk Zeman, který kamarádí s Petrem Kukalem, oběma uvedeným organizátorům o něm řekl a Petra se zeptal, zda by přišel.

Vzhledem k odhalení skrytě vojenského charakteru besedy tedy lze závěrem uvést, že zaměstnání proběhlo na velmi dobré úrovni a splnilo stanovené výchovně vzdělávací cíle.

pplk. Zdeněk Zeman

Nepál a 100 let České republiky

Mám zase jeden mocný zážitek!

Oslavila jsem 100 leté výročí naší republiky v Nepálu. Pod Himalájemi při východu slunce.

S českou vlajkou a siluetou velehor mě vyfotil místní Nepálec! Snad pochopil pointu. Věřím, že ano. Anglicky se s místními člověk většinou domluví. Na turistických místech určitě.

A ještě ten den jsem vystoupala ke světové pagodě míru. Nachází se nad městem Pokhara, východiskem treků na Anapurnu, nejnebezpečnější osmitisícovku světa. Pagody míru se staví po celém světě. Tato byla postavena

jako 71. v pořadí a nese stejně jako ostatní mírové poselství do celého světa. Sochy Buddy v různých zobrazeních umístěné po stranách pagody dodaly státy Japonsko, Srí Lanka, Thajsko a Nepál. Tady se mohu pomodlit za naši zemi, ale i za světový mír. Místo i čas k tomu vybízí. Na této neutrální půdě se také modlím za odpuštění křesťanů židům, že zabili Ježíše Krista. Cítím, že bez tohoto odpuštění bude mír ve světě stále ohrožen. Modlitba je dlouhá, využívám přestávky v našem programu. Je hluboká a věřím v její sílu. Její načasování i lokace jsou magické.

Zbývá jen otázka: Kde se pomodlím za klid a mír ve světě příště?

Jiřina Muzikářová

Ohlédnutí za Maratonem psaní dopisů 2017

V loňském roce bylo organizací Amnesty International Česká republika v rámci Maratonu psaní dopisů celkem evidováno 16 096 napsaných či ručně podepsaných dopisů, které byly odeslány úřadům nebo přímo vězněným či pronásledovaným lidem a jejich blízkým. Dalších 20 579 dopisů bylo podepsáno online. Celkem se nám tedy podařilo shromáždit 36 598 dopisů.

V České republice samotné bylo přihlášeno 572 akcí ve 126 městech a obcích. Předpokládáme, že se podařilo uskutečnit 290 akcí. Necelá polovina akcí byla veřejně přístupná, ostatní se konaly pro uzavřený okruh lidí (školní, oddílové, rodinné atd.).

Maraton psaní dopisů proběhl v prosinci 2017 i v našem sboru, celkem z našich řad vzešlo 84 dopisů.

ÚSPĚCHY MARATONU PSANÍ DOPISŮ 2017

Mahadine je volný „*Děkuji Vám z celého svého srdce. Děkuji za vaši oddanost a angažovanost pro ochranu a respekt lidských práv v Africe.*“

Tadjadine Mahamat Babouri, známý jako Mahadine, je internetový aktivista a otec sedmi dětí. V září 2016 umístil na Facebook několik videí. Čadskou vládu a její spolupracovníky v nich obvinil z korupce a zneužívání veřejných prostředků. Za to ho uvěznil a hrozilo mu doživotí. Díky Vaším dopisům Mahadina po více než 18 měsících strávených ve vězení propustili a může být zase se svou rodinou.

Ni Yulan je v bezpečí „*Díky vám všem, kteří jste za mě napsali. Vaše obrovská podpora mi nejen pomohla, ale také posílila čínská lidská práva.*“

Čínská aktivistka Ni Yu-lan už desetiletí čelí obtěžování za to, že postavila za práva těch, kteří násilně přišli o své domovy. Díky tisícům těch, kteří napsali a podpořili Ni Yu-lan, se její situace zlepšila. „Díky mezinárodní pozornosti policie omezila své útoky, slovní napadání a omezování mého aktivismu,“ řekla s vděčností.

Clovisova aktivita byla odměněna „*Je to neuvěřitelně dojemné a skutečně mi to dodává odvahu. Kampaň Amnesty pro mě znamenala obrovský rozdíl, protože pomohla, aby se můj příběh dostal do celého světa.*“

Clovis byl podmíněčně odsouzen za ochranu ohroženého pralesu a čelí výhrůžkám pašeráků. Díky vašim dopisům však získal podporu a mezinárodní renomé, které mu poskytuje bezpečnější situaci. Dostal taky ocenění za svou environmentální práci na Madagaskaru.

Xulhazova rodina se cítí podpořena „*Tolik starosti a lásky pro Xulhaze, nevěřím vlastním očím, všem vám za to patří díky.*“ (Xulhazův bratr)

Hrdinská práce na ochranu práv LGBT+ odvedená Xulhazem Mannanem v Bangladéši, byla ukončena jeho zavražděním ve vlastním obývacím pokoji, což se dotklo lidí po celém světě. Tisíce z nich se dožadovaly spravedlnosti za jeho zabití a zároveň posílali vzkazy přátelství a podpory jeho rodině. „Obdržel jsem krabice, ve kterých byly dopisy a pohledy na podporu celé rodiny – úžasné,“ poděkoval jeho bratr Minhaz.

Shackeliina zpráva obletěla celý svět „*Jste skuteční hrdinové. Vaše odhodlání a oddanost dodržování lidských práv a důstojnosti po celém světě se odráží v podpoře, kterou vaše kampaně získávají, a v pozitivních výsledcích, které získáváte pro oběti bezprávní diskriminace.*“

Shakeliiniho bratra v roce 2014 zastřelili policisté a ona se snažila o to, aby se vše nezávisle prošetřilo. Díky vašim dopisům se na Jamajce začaly implementovat reformy v zákonech proti policejní brutalitě.

Farid a Issa se cítí bezpečněji „*Nikdy bychom si ani nepomysleli, kolik podpory se nám dostane z celého světa. Lidé se nás zastali a tlačili na izraelské úřady, aby vůči nám stáhly všechna obvinění a přestaly obtěžovat obránce lidských práv na okupovaných palestinských územích. Děkujeme Amnesty a jejím příznivcům za to, že s námi stáli a upozornili na náš případ v Maratonu psaní dopisů.*“

Ochránci lidských práv Issa Amro a Farid al-Atrash se po léta pokoušeli poklidně postavit proti nezákonnému izraelskému osídlení města Hebron a dalších míst na okupovaném západním břehu Jordánu. Už roky je kvůli tomu opakovaně zatýkají a obtěžují. Díky Maratonu psaní dopisů se však světová pozornost upěla na izraelské úřady a oba muži se svěřili, že se teď cítí mnohem bezpečněji.

Maraton psaní dopisů Amnesty International – zapojíme se i letos v neděli 16. 12.

Ačkoli současná politická situace v České republice dle mého názoru nestimuluje soudného člověka k optimismu, stále žijeme ve vyspělé, SVOBODNÉ zemi. Toto o své vlasti stamiliony dalších lidí ve světě říci nemohou. My Češi sami máme s nedávno minulým komunistickým režimem bohaté zkušenosti, s odkazem nedemokratického režimu se potýkáme dosud a jistě se ještě dlouho potýkat budeme. Nicméně jsem toho názoru, že pomáhat je třeba a i my (a právě my), jednotlivci z malé země uprostřed Evropy, můžeme prostřednictvím apelu v rámci soustředěné dopisové kampaně Amnesty International v celku jednoduše ale účinně přispět k vítězství práva v tom či onom případě konkrétního člověka. Za vším, co se kde děje, za zločiny i za ušlechtilými skutky, stojí vždy konkrétní odpovědní jednotlivci. Proto věřím, že úsilí každého jednotlivce pomoci dobré věci má smysl a o to větší je naděje na úspěch, o co víc jednotlivců se ve svém úsilí spojí.

Zorganizovat Maraton psaní dopisů je jednoduché a naděje na účinek a úspěch je vysoká. Proto i letos bude vše připraveno pro psaní dopisů v našem sboru. Tento rok bude akce probíhat oficiálně v termínu 10. – 18. 12. Maraton psaní dopisů v našem sboru tedy proběhne **16. 12.** po bohoslužbách při kávě a čaji. Nicméně materiály budou dány k dispozici již v neděli 9. 12. Zájemci si je tedy budou moci odnést domů k sepsání a přípravě dopisů v klidu. V neděli 16. 12. pak bude při vlastní akci psaní a příprava dopisů pokračovat na místě a veškeré dopisy budou shromažďovány ke hromadnému odeslání. Jako loni bude připravena kasička na dary na poštovné.

V přehledu níže představujeme případy zvolené celosvětovou organizací Amnesty International pro letošní kampaň Maratonu psaní dopisů. Podrobné informace k jednotlivým případům budou na nástěnce jako loni.

Maraton psaní dopisů 2018

Letošní kampaň Amnesty International se soustředí na několik případů výjimečných žen, hájících základní lidská práva, tzv. „Women Human Rights Defenders“. Women Human Rights Defenders (WHRDs) jsou ženy bojující za kterékoli z lidských práv a všichni aktivisté hájící rovnost pohlaví a sexualit. Patří tak mezi ně například žena vystupující proti mučení nebo muž hájící práva žen. Co mají všichni WHRDs společné, je snaha o změnu s cílem spravedlivější společnosti. Spojují je také překážky, kterým musí čelit, protože se jedná o ženy a LGBT+ jedince nebo ty, kteří utlačované ženy a LGBT+ komunity chrání, WHRDs čelí společenským předsudkům. Jejich aktivismus narušuje zavedené genderové zvyky a stereotypy a tím je často nepřijatelný pro jejich rodiny a okolí. Z toho důvodu WHRDs hrozí nebezpečí z mnoha stran: státu, podniků, náboženských skupin, ale i jejich vlastních komunit. Toto nebezpečí zahrnuje výhrůžky smrtí, sexuální násilí a nenávislné kampaně. Situace je o to složitější ve chvíli, kdy je samotná identita - například barva pleti nebo sexuální orientace - jednotlivých obránců a obránkyň lidských práv trnem v oku systému. WHRDs jsou navíc často vyloučeni z politických, ekonomických a právních procesů. Diskriminace se tím stává komplikovanější, nebezpečí se stupňuje. I proto je třeba Women Human Rights Defenders ze všech koutů světa chránit.

5 případů a příklad úspěchu pro rok 2018

Mučení, nelidské zacházení a Atena Daemiová (Írán)

Mučení je široký pojem, definice ale téměř vždy zahrnují tyto prvky: (1) Mučení je úmyslné ublížení na fyzickém a/nebo psychickém zdraví, které se dá považovat za závažné. (2) Mučení má politickou příčinu nebo je založeno na diskriminaci. (3) Do mučení jsou většinou, ať už přímo či nepřímo, zapojeny autority. Podle 5. článku Všeobecné deklarace lidských práv se mučení a nelidské zacházení nedá dělit na méně nebo více závažné. Neexistuje nic, co by je mohlo ospravedlnit, proto je jejich zákaz úplný. Tento zákaz je navíc součástí všeobecného mezinárodního práva, tím se vztahuje i na ty státy, které úmluvy o lidských právech nepodepsaly. Státy nejen nesmí tolerovat mučení uvnitř hranic, nesmí ani jedince vyhostit někam, kde by mohl být mučen. I přesto je mučení ve všech formách, mezi které patří např. tělesné tresty nebo sexuální násilí, krutou realitou. Jednou z obětí nelidského zacházení je íránská aktivistka Atena Daemiová. Za pokojný protest proti trestu smrti byla Atena po 15minutovém procesu

odsouzena na 7 let do vězení. Tam čelí krutým podmínkám: byla zbита, postříkána pepřovým sprejem, zavřena na samotku. Proti převozu do vězení s ještě horším zacházením držela hladovku, její zdraví se však každým dnem horší. Případ Ateny zdaleka není ojedinělý. Během posledních 5 let byly případy mučení zaznamenány ve 144 zemích všech koutů světa. Viníci navíc dělají vše proto, aby pravda nevyšla najevo. Amnesty International nepřestává bojovat za práva Ateny a dalších obětí mučení a nelidského zacházení, praktik, které musí ve všech formách skončit.

Právo nebýt diskriminován/a a Gulzar Dujšenová (Kyrgyzstán)

Diskriminace je zásah do lidské podstaty. Jde o rozlišování lidí na základě jejich vzhledu, víry, rasy, etnicity, národnosti, sociální třídy, pohlaví, sexuální orientace, věku a dalších faktorů. Ve většině případů diskriminace pramení z předsudků a neznalosti, které vedou k nenávisti. Oběti diskriminace přichází o lidskou důstojnost. Navíc jim mohou být kvůli diskriminaci upírána další práva: právo na práci, právo na zdravotní péči, právo na vzdělání apod. Někdy jediskriminace přímá - například když policie odmítne poskytnout ochranu LGBT+ aktivistům. Jindy je nepřímá - třeba když zaměstnavatel vyžaduje výbornou znalost úředního jazyka, i když to není v samotné náplni práce. Gulzar Dujšenová z Kyrgyzstánu je obětí obou. Gulzar při nehodě způsobené opilým řidičem ochrnula na dolní část těla. O rok později jí zemřel manžel. Teď se tato matka dvou dětí potýká s každodenní diskriminací - v Kyrgyzstánu nejsou pracoviště ani domy přizpůsobeny invalidním vozíkům, v cestě ke svým vchodovým dveřím je závislá na pomoci druhých. Sehnat si práci je problém. Její situace je o to složitější v zemi, kde se od žen neočekává, že budou vystupovat se svými názory, a kde jsou lidé se zdravotním postižením označováni za “invalidy.” Gulzar je proto obětí mnohonásobné neboli “intersekcionální” diskriminace. Ta nastává ve chvíli, kdy jednotlivec spadá do dvou a více diskriminovaných skupin (v případě Gulzar mezi ženy a lidi se zdravotním postižením). Je třeba zbavit svět přesvědčení, že diskriminace se dá omlouvat hodnotami jako “morálka” nebo “tradice”. Diskriminace je nepřijatelná, jak stanovuje i 2. článek Všeobecné deklarace lidských práv. Amnesty International bojuje za právo nebýt diskriminován/a pro Gulzar Dujšenovou a tisíce dalších.

Právo na život a odkaz Marielle Francové (Brazílie)

Každý člověk se narodí s právem na život, jehož hlavní zárukou má být stát. Toto právo je základem pro všechna ostatní lidská práva a musí být chráněno zákonem. Stát proto nejen nesmí připravit o život, musí se i aktivně zasadit o jeho ochranu. V případě smrti potom musí zajistit pečlivé a nezávislé vyšetřování a postavit viníky před spravedlivý soud. Pokud takové vyšetřování stát nezajistí, může tím porušit mezinárodní úmluvy o lidských právech. 3. článek Všeobecné deklarace lidských práv a 6. článek Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (ICCPR) vysvětlují, že všechny státy musí respektovat, chránit a naplnit právo na život.

Brazílie se nechtěla a nechce zastat práva na život pro zavražděnou radní Rio de Janeiro, Marielle Francovou. Marielle vyrůstala ve favele (brazilský slum), byla známou bojovnicí za práva černošských žen, LGBT+ komunity a mladých lidí. Jak říká její otec Antonio: “Byla na frontě v první linii a čelila všemu”. 14. března 2018 byla Marielle zastřelena. Důkazy nasvědčují tomu, že vraždu spáchali vycvičení odborníci. Kulky navíc podle všeho patřily brazilské federální policii. Vyšetřování bohužel stále nepřineslo žádné výsledky. Brazílie je pro obránce lidských práv jednou z nejmrtelnějších zemí na světě. V roce 2017 jich bylo zavražděných nejméně 70. Upíráním práva na život Marielle a stovkám dalších živí stát ve společnosti strach a nenávist, ohrožuje obránce lidských práv a jejich práci. Je nejvyšší čas, aby Brazílie uctila památku Marielle řádným vyšetřením její smrti a ochranou odvážných obránců lidských práv!

Právo původních obyvatel na vlastnictví půdy a Nonhle Mbuthumaová (Jihoafrická republika)

Na světě je více než 5000 různých kmenů původních obyvatel, kteří mluví více než 4000 jazyky. Mají rozdílné tradice a zvyky, ale často je spojuje nepříjemná realita: ničení jejich půdy, odmítání kultur, fyzické útoky. Původní obyvatelé často čelí utlačování a diskriminaci před zákonem. Území, na kterém žijí, je obvykle bohaté na suroviny, a tudíž plundrováno a znečišťováno vládami i soukromými firmami. Spousta lidí je také skrze vládní nařízení a ozbrojené konflikty násilně vystěhovávána. Původní obyvatelé přitom sami sebe vnímají jako ochránce a opatrovníky své půdy, která se váže k jejich historii a způsobu života. Přijít o půdu proto mnohdy znamená ztrátu identity. Právo původních obyvatel na půdu je chráněno Deklarací pro práva původních obyvatel (UNDRIP), podle které mohou “vlastnit, využívat, rozvíjet a kontrolovat území, které jim náleží, skrze tradiční vlastnictví nebo tradiční užívání”. Přesně tohoto práva se domáhá Nonhle Mbuthumaová ve svém boji proti těžařské společnosti na území předků. Nonhle je součástí tradiční komunity Amadiba, která má právo na území ve východní části Jižní Afriky. Na tomto území chce nyní důlní společnost těžit titan. Pokud dostane povolení, na 5000 lidí přijde o domy, živobytí i smysl života. Nonhle proto založila spolek Amadiba Crisis Committee, aby na obranu půdy spojila lidi z pěti vesnic. Od té doby čelí neustálým výhrůžkám, a dokonce přežila pokus o vraždu. I přesto se Nonhle nevzdává. Je třeba podpořit původní obyvatele v ochraně dědictví, které jim patří. Amnesty International spolupracuje s Nonhle a dalšími aktivisty ve snaze zamezit vykořisťování půdy, kultury a lidských životů.

Právo na rovnost mužů a žen a právo na rovnost sexuálních orientací a Vitalina Kovalová (Ukrajina)

Vitalina Kovalová je ústřední osobností LGBT+ komunit na Ukrajině. Její problémy začaly, když se v březnu 2017 zúčastnila pochodu na Mezi- národní den žen. Byla napadena desítkou mladých mužů, kteří jí a dalším demonstrantům neumožnili projít – roztrhali plakáty a křičeli na ně hrozby.

Vitalina šla na policii a podala stížnost. Ta se ale nikdy neřešila. Rozhodnuta, že ji to nezastaví, chtěla být součástí stejného pochodu i v roce 2018. Měla ale strach z dalšího útoku, a proto šla na policii předem. Tam ji ujistili, že demonstranti budou dobře chráněni. Nebyli – lidé z pravicové skupiny „Karpatska Sich“ hodili po Vitalině červenou barvu. Ta se jí dostala do očí a způsobila chemické popáleniny. Jen s velkým štěstím nepřišla o zrak. Útočníky zadrželi, ale propustili je po pár hodinách. Dodnes nezačalo efektivní vyšetřování. Od incidentu se Vitalina a ostatní demonstranti potýkají s výhrůžkami, dva aktivisti dokonce nahlásili, že je někdo pronásledoval až domů a fyzicky napadl. Počet podobných útoků a zastrašování aktivistů na Ukrajině roste. Krajně pravicové skupiny se tak snaží zamezit šíření „nezdravých“ inkluzivních hodnot. A stát s tím nic nedělá. I kvůli otevřenému nepřátelství vůči LGBT+ lidem pro ně Vitalina pomohla založit komunitní centrum jako bezpečný prostor a útočiště. „Stále pořádám různé komunitní a kulturní akce. Dřív jsem ale při tom nemusela řešit bezpečnost. To teď musím a ubíjí mě to,“ stěžuje si Vitalina. Ale nepřestává. Je to zkrátka odhodlaná aktivistka – ale je v ohrožení.

Právo na spravedlivý proces a Me Nam (Vietnam) – příklad úspěchu kampaně AI

Právo na spravedlivý proces je všeobecným lidským právem. Od jeho přijetí v roce 1948 se stalo závazným pro všechny státy, nehlédě na rozdíly v právních systémech. Každá země proto musí naplnit jasně definovaná základní pravidla. Ty se uplatňují na vyšetřování, zatýkání, procedury před procesem, proces, apel, rozsudek i trest. Přivést obžalované před nezávislý, nestranný a profesionální soud je základem práva na spravedlivý proces. Nehledě na povahu zločinu, neférový proces poškozuje obžalované, poškozené, i společnost. Pokud stát navíc obžalované vystaví nelidskému zacházení nebo mučení, ztrácí na důvěryhodnosti. Protože je každý právní proces unikátní, vyžaduje nezaujatý, individuální přístup. Takového se nedostalo vietnamské aktivistce Me Nam. Me Nam (známá jako “Mother Mushroom,” v překladu “Matka Houba”), je jednou z nejlivnějších blogerek ve Vietnamu. Na Facebooku vyzývala k akcím proti policejní brutalitě a ničení životního prostředí. Také pomohla založit nezávislou síť pro další blogery a blogerky. Za její odvalu kritizovat vládu byla v roce 2017 postavena před soud. Důkazy o jejím “vedení propagandy” zahrnovaly účast na protestech a vlastnictví zakázaných sbírek poezie. Zaujatý soud ji v tomto vykonstruovaném procesu odsoudil na 10 let vězení. Právo na nezávislého soudce. Právo na férové slyšení. Presumpce nevinny. To je jen pár z desítek předpokladů pro právo na spravedlivý proces, které Vietnam porušil. Me Nam (jako tolik vězňených aktivistů z celého světa), je nevinná, a nejen díky práci Amnesty International, která bojuje za právo na spravedlivý proces, byla v říjnu 2018 propuštěna. Její případ dokazuje, že mezinárodní tlak na úřady má smysl, a i váš dopis může někomu změnit život!

Zdroj údajů: www.amnesty.cz

Daniel Molnár

DANIEL HENYCH (1931 - 2018)

VI. FARÁŘEM V DEJVICÍCH

Po necelých dvanácti letech v Jičíně, což byla podle synodního seniora Miloslava Hájka ideální doba pro setrvání na jednom sboru, jsme se začali poohlížet po jiném působišti. Dostal jsem tehdy pozvání z jihomoravské Břeclavi a rozjeli jsme se tam. Líbilo se nám sborové prostředí, ale nakonec jsme Břeclav odmítli. Vyprahlé prostředí okolo Dyje nám připadalo nezdravé pro děti, které byly zvyklé v Jičíně bruslit na zatopených a zamrzlých lukách pár kroků od fary nebo si vyrazit po škole ještě na lyže.

Do Břeclavi jsme tedy nešli, ale Pán Bůh nám připravil jiné místo. Známi od Salvátora nás upozornili, že se uvolnil dejvický sbor. Ten se osamostatnil od Salvátora r. 1965 a jeho první farář Jan Čapek odcházel. Byl totiž ve výboru farářského spolku SČED a státní orgány začaly postupně členům předsednictva odebírat souhlas ke kázání. Honza se tedy rozhodl z Prahy odejít preventivně, a to do Sázavy u Žďáru.

Ucházel jsem se o Dejvice, ale nebyl jsem sám. Byl tu ještě o 15 let mladší libeňský vikář Pavel Rybín, kandidát dejvické mládeže. Nakonec dali Dejvičtí přednost mně. Nastoupil jsem roku 1971 ve čtyřiceti letech.

Přijetí ve staršovstvu a ve sboru bylo velice srdečné. Zvlášť nový kurátor RNDr. Zdeněk Stejskal byl kamarádsky vstřícný. Byl to mimořádně teologicky vzdělaný muž a pohotový debatér. Místokurátor prof. ing. Jaroslav Mašek, rovněž velmi laskavý člověk, mi hned na začátku řekl: „My od vás, bratře faráři, nečekáme nic jiného, než že se budete starat o duchovní život ve sboru. Od hospodářských věcí jsme tady my.“

Do Dejvic jsem přišel v době počínající normalizace, kdy se lidé začali bát, že se vracejí 50. léta s proticírkevním dopadem. Brzy po mém nástupu jsme si ještě troufli s mládeží jít zpívat s kytarou křesťanské písničky na místo bývalého Stalinova pomníku. Později to však už nešlo. Mnoho členů tehdy církev opouštělo, řada pražských sborů odepisovala každoročně „duše“ po stovkách. Ve statistikách se přední sbory, jako třeba Kliment nebo Smíchov, neuvěřitelně scvrkly. Co však bylo horší: silně začalo ubývat i pravidelných účastníků nedělních bohoslužeb. V Dejvicích to nebylo tak tragické. Když jsem přebíral sbor, byl průměr na bohoslužbách 103, v dalších letech byl úbytek jen 1-2 ročně. Od začátku 80. let se zas začala účast zvedat. Mimo letní prázdniny bývala účast nad 100, o svátcích, konfirmacích a jiných výjimečných příležitostech třeba i 180.

V Dejvicích se mi vždy dobře kázalo, posluchačstvo bylo pozorné. Mladý

MUDr. Susa se někdy se mnou dělil o jednotlivé části bohoslužeb. (Později se stal laickým kazatelem, ještě později vystudoval teologickou fakultu a jedno období byl i synodním kurátorem.) Kolegyně ze studií Milena Tůmová Špinarová zas mívala velmi pěkné přípravy k večeři Páně a po mnoho let na sebe brala vrchní vedení nedělní školy. Můj předchůdce Jan Čapek vytvořil (po vzoru svého otce, faráře Vladimíra Čapka z II. žižkovského sboru) v Dejvicích řadu agilních skupin s laickými vedoucími: dorost, mládež, třicátníci. Také skupina Křesťanské služby opravdu fungovala a konala rozsáhlou práci na poli pastoračním i charitativním.

V té době prakticky vymizelo z pražských škol vyučování náboženství, i když formálně nebylo nikdy zrušeno. My evangelíci jsme proto vedle nedělní školy začali na církevní půdě konat i tzv. biblické hodiny pro děti, což úřady tolerovaly. Avšak katolíci, kteří měli dříve pro děti jen náboženství na školách, začali shánět náhradu a začali k nám vodit děti. Přítomnost katolických dětí dokonce mezi konfirmandy mne nutila k tomu, abych při probírání křesťanské věrouky a církevních dějin nevyzvedával rozdíly, ale to, co je všem církvím společné. (Na to jsem si vypracoval vlastní konfirmační příručku.)

S katolíky jsme se však stýkali i ve věkově starších skupinách. Z dřívější mládeže se odloučila nová skupina „mladší třicátníci“. A právě tihle lidé přivedli své přátele z římskokatolické církve a záměrně jsme probírali jednotlivé články víry z pohledu obou církví. Byly to velice plodné diskuse. Také mezi „starší třicátníky“ (ve skutečnosti už čtyřicátníky a padesátníky) přicházeli katoličtí posluchači. Byla to především skupina žen, které si za komunistů vytvořily společenství ve františkánském duchu a pracovaly většinou jako geriatrické sestry. Občas přišel mezi nás i host, který se nebál, že by přiznáním k církvi mohl ohrozit své postavení. Nejčastěji to byl evangelický dětský psycholog Zdeněk Matějček. Dále vzpomínám na básníka Aloise Volkmana, další psychology Jara Křivohlavého a Dagmar Pokornou, historičku Evu Melmukovou aj.

Po naročném „konkurzu“, v němž všichni obstáli a byli přijati, se z okruhu dejvické mládeže r. 1986 zformoval pod vedením Lydky Härtelové Henychové pěvecký sbor Naši pěvci, který trvá dodnes.

V rozhlase občas slyším, jak se lidé holedbají, že měli za komunistů církevní požehnání sňatku nebo že dali tajně pokřtít děti. V Dejvicích takové tajné případy nebyly a vážil jsem si těch, kteří se nebáli vyznavačsky stanout před celým shromážděním. Na jednu svatbu rozhodně nezapomenu: Uprostřed mé promluvy nevěsta náhle zakolísala a pak se skácela ve svých bělostných šatech a dlouhém závoji na podlahu. Její otec přiskočil a začal ji křísit: „To se dceři stává, když je rozrušená,“ řekl na vysvětlenou. Do konce obřadu pak seděla na židli. Od té doby

nechávám snoubence při svatbě raději sedět.

Vyrovnat se s některými úmrtími bylo opravdu těžké. Ještě v Jičíně jsem pohřbíval několikaměsíčního chlapečka, který se udusil zvratkem z kaše, když si jeho matka jen odskočila do nedalekého obchodu. - Když jsem zaskakoval za královédvorského faráře, musel jsem mluvit nad rakvičkou dítěte zabitého sekerou, která vylétla jeho dědečkovi při sekání dřeva z rukou. Dědeček objímal rakev, vedle stály chlapečkovy sestry a já jsem kázal o Jóbovi, jemuž Hospodin naráz odňal všechny děti. - V Hořicích jsem se zas loučil se synem bývalého kurátora (který se pak dožil 102 let). Mladý syn byl velmi talentovaný malíř a zmrzl, když se v noci vracel domů.

V dejvickém sboru jsme poznali mnoho výborných lidí. Byly to především obě sborové sestry, které se tam za mého působení vystřídaly: Bohunka Fischerová a Mirjam Růžková. Obě byly naprosto loajální k farářům, byly velice oblíbené u členů sboru a dělaly daleko víc než jen kancelářské práce. Ke starší generaci patřila výrazná Hermínka Dušková, která předala Národnímu muzeu obovské, neocenitelné sbírky antikvit po manželovi, sběrateli Čenku Duškovi. Hermínka se dožila 102 let. - Od Niagarských vodopádů mi poslal pozdrav i dejvický člen ing. Jan Dědina, který se rovněž dožil stovky. Jeho receptem na dlouhověkost bylo „pěšky na pivo“. Ve sboru nám přibylo mnoho dobrých přátel...

Z Dejvic mne nikdo nevyháněl, ale 20 let na jednom sboru je u faráře jistě víc než dost. Proto jsem na staršovstvu oznámil, že v šedesáti letech v Dejvicích skončím. Dejvice se v té době dostaly v různých ukazatelích na jedno z předních míst v pražském seniorátu, ve sbírkách na Jeronymovu jednotu dokonce na místo první. Ve staršovstvu jsme začali probírat jména eventuálních kandidátů. Jednou se místokurátorka Jana Jasná zmínila: „Slyšela jsem, že je ještě volný Miloš Rejchrt, ale je někde cizině.“ Miloš, který v 70. letech ztratil státní souhlas a pak působil především jako topič, si po revoluci vynahrazoval ztracená léta studiem na ženevské bohoslovecké fakultě. Sice uvažoval o tom, že by se vrátil na českolipský sbor, kde kdysi působil, ale současně měl blízko k Václavu Havlovi a Praha jej lákala. Pozvali jsme ho tedy ke zkušebnímu kázání, které se velmi líbilo (jako i většina jeho pozdějších biblických výkladů) a nastoupil jako dejvický vikář. Několik měsíců jsme pracovali ještě vedle sebe, já jsem však již začal dojíždět do neobsazeného Berouna. Tento sbor už dlouho prožíval stagnaci sborové práce a mně se zdálo, že bych po šedesátce mohl ještě zvládat pastýřské povinnosti bez větší námahy, případně ledacos s Boží pomocí vzkřísit. K mému nástupu však nedošlo, ačkoliv jsem tam už dokonce formuloval vánoční sborový list 1990.

Ke konci onoho roku se konala v Dejvicích dvě mimořádná shromáždění: bohoslužby Taizé s velkou mezinárodní účastí a Milošova instalace. Hned na začátku obou shromáždění se projevila má letitá hypertenze (od roku 1977) a z nosu mi začala tryskat silně krev. Nedokázali ji zastavit ani na lékařské pohotovosti, a tak jsem v obou případech putoval v rychlosanitce do nemocnice. (Ještě dlouho jsem pak vozil s sebou v občanském průkazu „vysvědčení“ o svém krvácení a speciální tampóny.) Naše lékařka MUDr. Krčmářová, která věděla ledacos o práci faráře ze svého střešovického sboru, usoudila, že mne mé povolání příliš enervuje, a tak jsem odešel do penze.

(Ze vzpomínek „Koho to může zajímat?“ vybrala líh)

Oznámení

POZVÁNÍ OD NAŠICH PĚVCŮ NA 1. ADVENT I K SALVÁTORU...

Naši pěvci v listopadu dvakrát zpívali v dejvicím sboru a už se pilně připravují na advent.

Na první adventní neděli (2. 12.) budou zpívat dopoledne v **Dejvicích** (za varhanního doprovodu Lucie Novákové) a v **17:30 na ČT 1** v přímém přenosu z Tereziánského sálu Břevnovského kláštera. Tento adventní koncert České televize je věnován organizaci Portus Praha, která podporuje lidi s mentálním postižením.

Ve čtvrtek **20. prosince** jste všichni od **19:30** co nejsrdečněji zváni na vánoční koncert k evangelickému **Salvátoru**. S Našimi pěvci vystoupí renomované české sólistky Ludmila Vernerová a Jana Horáková Levicová za spolupráce komorního orchestru. Uslyšíte vánoční hudbu evropských autorů Orlanda di Lasso (Resonet in laudibus), Georga Philippa Telemanna (vánoční mše), Wolfganga Amadea Mozarta (Laudate Dominum) a slavné Gloria in D Antonia Vivaldiho.

(líh)

K platbám darů sboru uvádíme číslo účtu našeho sboru :

2400319773/2010

variabilní symbol: salár =**101**, Jeronýmova jednotka =**102**, personální fond=**103**

Uzávěrka příštího čísla Souterrainu je 30. 12. 2018.

Lednové číslo vyjde 6. 1. 2019

Kalendář na prosinec 2018

Bohoslužby ve sboru - neděle 9:30	2. 12. s VP P. Ruml, 1. adventní, Naši pěvci 9. 12. s VP M. Trgalová, 2. adventní 16. 12. s VP P. Ruml 3. adventní 23. 12. M. Trgalová, 4. advent. dětská vánoční slavnost 25. 12. s VP M. Trgalová 26. 12. s VP P. Ruml 30. 12. P. Ruml 31. 12. silvestrovské setkání 1. 1. s VP P. Ruml
Biblická hodina	úterý 17:30 hod.
Děti	maminky s dětmi: 5. 12. v 9:30 děti - každý čtvrtek od 17 hodin
Konfirmandi	pátek 15 hodin
Nedělníci	16. 12. (vždy 3. neděle v měsíci, po bohoslužbách)
X-cátníci	sledujte ohlášky
Naši pěvci	středa 18:30
Křesťan. služba	9. 12. po bohoslužbách
Hodina pohybu	sledujte ohlášky
Klub poznávání	13. 12. v 9:30 – tradiční vánoční posezení
Křeslo pro hosta	v prosinci se nekoná
Staršovstvo	6. 12. v 19:00 hod.
Zpívání - Stodůlky	každý pátek v 9:1

SOUTERRAIN - sborový zpravodaj. Založen v Dejvicích v dubnu 1992.
Vychází pravidelně poslední neděle předcházejícího měsíce.

Adresa redakce:

Mgr. E. Henychová, Radčína 12, 161 00 Praha 6 - Liboc
tel.: 222 360 437, henychova@atlas.cz

Adresa sboru:

Farní sbor ČCE v Praze - Dejvicích, Dr. Z. Wintra 15, 160 00 Praha 6
tel.: 739 373 924 (Pavel Ruml)
tel.: 739 246 347 (Marta Študentová)

<http://dejvice.evangnet.cz>, dejvice@evangnet.cz, č. ú. 2400319773/2010